

JAARVERSLAG 2020

Het jaar 2020 was nog geen drie maanden oud, of het coronavirus had alles op zijn kop gezet. Vele geplande activiteiten konden of geen doorgang vinden of moesten worden aangepast. Ondanks de beperkingen is er gelukkig toch veel mogelijk gebleken. Een succes waren bijvoorbeeld de lezingen, die dankzij de medewerking van de hoofdbibliotheek online konden worden georganiseerd en die – onverwacht – meer bezoekers bleken te trekken dan de traditionele lezingen. De twee online lezingen werden door ongeveer 80 mensen bijgewoond, de traditionele lezingen trekken rond de 40 bezoekers. Dankzij de chatfunctie kon iedereen voldoende bij de lezing worden betrokken. Ook de Dag van de Architectuur, gecombineerd met de Open Monumentendag, kon alsnog in september doorgang vinden en was zeer geslaagd.

Online stadslezing 'Hout architectuur' (foto collectie ArchitectuurPunt)

Oprichtingsdatum en doel

De Stichting ArchitectuurPunt Zoetermeer werd op 14 augustus 2018 opgericht met als doelstelling:

- het fungeren als ontmoetingspunt voor onafhankelijke uitwisseling van informatie en ideeën over architectuur en leefomgeving tussen iedereen die in Zoetermeer woont, werkt, bouwt of recreëert;
- het bieden van inspiratie en het bewust maken van mensen van de waarde van Zoetermeer als (woon)stad, alsmede het verbinden van het stedenbouwkundig gedachtegoed van de groeistad met de toekomstige maatschappelijke en stedelijke ontwikkelingen.

Het ArchitectuurPunt is gevestigd aan het Plein Stad & Vrije Tijd in het Stadhuis-Forum, Stadhuisplein 3 te Zoetermeer.

Samenstelling bestuur

Het bestuur is in 2020 niet gewijzigd en als volgt samengesteld.

Peter Boelhouwer, voorzitter

Botine Koopmans, secretaris

Léon Christ, penningmeester

Anke van As, lid

Helga Snel, lid

Judith Schotanus is aangesteld als coördinator.

Ondersteuning wordt verleend door Simone Langeveld.

Het bestuur wordt voor de programmering bijgestaan door een Programmaraad.

In 2020 heeft het bestuur drie maal vergaderd. De eerste vergadering op 16 maart is vervallen in verband met de coronamaatregelen, daarna heeft het bestuur online vergaderd op 8 juni, 7 september en 16 november.

Op 1 oktober heeft het bestuur overleg gehad met verantwoordelijk wethouder Robin Paalvast.

Activiteiten

Het ArchitectuurPunt heeft de volgende activiteiten op het gebied van architectuur, bouwen, stedelijke ontwikkeling en leefomgeving georganiseerd.

Lezingen

29 januari

De Nieuwe Stad #6.*) Stadslezing 'Presentatie ontwerpstudie Rokkehage: experimenteer en creëer!'

Ontwerpers en kunstenaars ontwikkelden in een ontwerpstudie ideeën voor de toekomst van de leegstaande gevangenis en het naastgelegen bedrijventerrein Rokkehage.

4 maart

Stadslezing 'Natuurinclusief bouwen' over het investeren in groene kwaliteit; hoe daken en gevels van gebouwen gebruikt kunnen worden voor nog meer planten en dieren.

Sprekers: Arjan de Groot (ERA Contour), Filippus van Leeuwen (Plein 06 architecten) en Nina Ravestein (Plant Art Design Landscape).

Op 4 maart was de laatste stadslezing op locatie (foto collectie ArchitectuurPunt)

Online stadslezing 'Woonvormen voor senioren' (foto collectie ArchitectuurPunt)

23 juni

Online stadslezing 'Hout architectuur' over de vele innovatieve mogelijkheden van dit duurzame materiaal.

Spreker: Kathrin Hanf (SeARCH architecture and urban planning).

De online lezing werd georganiseerd in samenwerking met de hoofdbibliotheek.

4 november

Online stadslezing 'Woonvormen voor senioren – omzien naar elkaar' over de verschillende woonwensen en woonvormen van en voor senioren.

Sprekers: Peter Boelhauer (hoogleraar volkshuisvesting) en Yvonne Witter (ZorgSaam Wonen).

De online lezing werd georganiseerd in samenwerking met de hoofdbibliotheek.

*) In de serie De Nieuwe Stad werd de afsluitende stadslezing georganiseerd. In deze serie gaan deskundigen – in gesprek met het publiek – op zoek naar innovatieve strategieën voor de toekomst die passen bij de specifieke kenmerken van 'nieuwe stad' Zoetermeer. Deze serie werd mede mogelijk gemaakt door het Stimuleringsfonds voor Creatieve Industrie, het Cultuurfonds Zoetermeer en de gemeente Zoetermeer.

Architectuurwandelingen

In de maanden februari, juli en oktober werden twaalf Architectuur Ommetjes onder leiding van de gidsen Simone Langeveld en Judith Schotanus georganiseerd door verschillende wijken van Zoetermeer. Er waren meer Architectuur Ommetjes gepland, maar in verband met corona zijn deze uitgesteld.

Een deel van de architectuurwandeling door Palenstein is gelopen tijdens de kennismakingstoer van de nieuwe burgemeester Michel Bezuijen.

Tevens werden door Stichting Floravontuur Promotie Zoetermeer in samenwerking met het ArchitectuurPunt vier nieuwe wandelingen door de wijken Buytenwegh, De Leyens, Seghwaert en Noordhove uitgebracht, geschreven door Simone Langeveld.

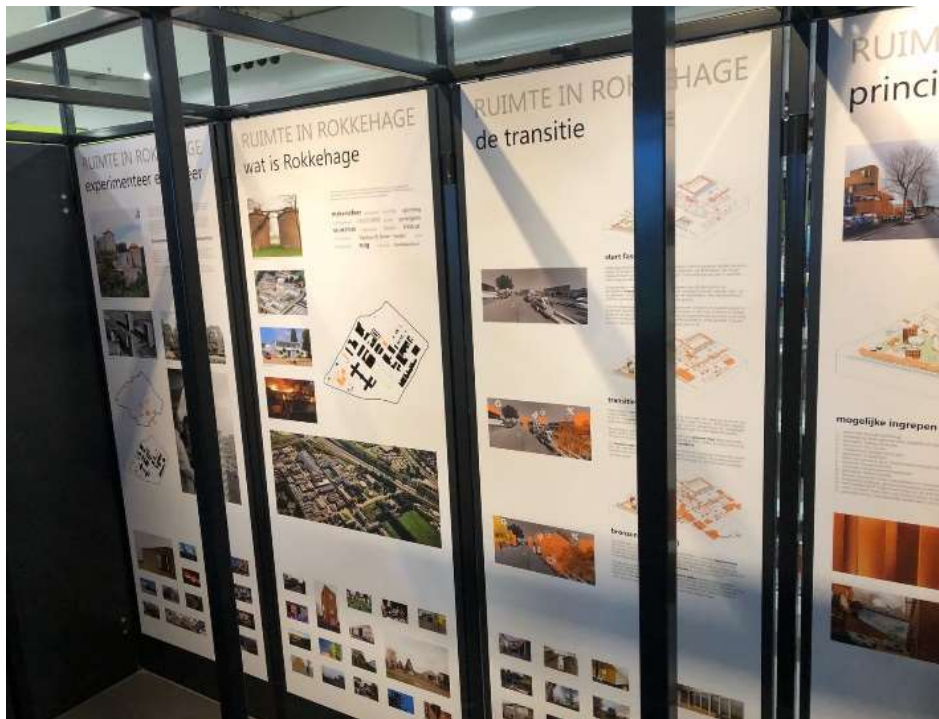

Architectuur Ommetje over de woondekken in Buytenwegh (foto collectie ArchitectuurPunt)

Tentoonstellingen

28 januari – 28 februari

Tentoonstelling 'Ruimte in Rokkehage: experimenteer en creëer!' in het Tentoonstellingsmeubel in het Stadhuis-Forum.

Tentoonstelling 'Ruimte in Rokkehage' (foto collectie ArchitectuurPunt)

Dag van de Architectuur

Dag van de Architectuur met Gymworld (foto collectie ArchitectuurPunt)

Door corona was het niet mogelijk de Dag van de Architectuur op de landelijk geplande datum van 21 juni doorgang te laten vinden. In Zoetermeer is gekozen voor een combinatie met de Open Monumentendag op zaterdag 12 september. Het thema was 'Architectuur, een publieke zaak', maar daar is door de beperkingen niet sterk op ingezet en is er geen lezing georganiseerd.

Zeven gebouwen zijn voor een bezoek met rondleiding opengesteld: het voormalige IBM gebouw met de Stadsmaquette, het Reinier Haga Orthopedisch Centrum, Museum De Voorde, Gymworld, Nul op de meter renovatie Landenbuurt, Let's Tango garage en De Herberg (Oude Kerk).

Naast de opengestelde gebouwen vormden een fietstocht, demonstraties van Free Running, een fotowedstrijd en een gezinswandeling in Seghwaert onderdeel van het programma.

Het aantal deelnemers aan de rondleidingen was maximaal 15. Dat en de verplichte aanmelding hebben het bezoekersaantal gedrukt, maar met een totaal van 416 kon de organisatie toch bogen op een mooi resultaat.

Het publiek was tevreden getuige een paar reacties: 'Dat ondanks corona zo'n interessant en leerzaam (!) programma is samengesteld is zeer te prijzen' en 'Wat een geweldige dag hebben jullie georganiseerd'.

Traditiegetrouw vindt om het jaar tijdens de Dag van de Architectuur de uitreiking van de Gemma Smid Architectuurprijs plaats. Zes gebouwen maakten kans op de Gemma Smid Architectuurprijs of Publieksprijs 2020. De prijs is voor het ontwerp met de meest aansprekende architectonische kwaliteit, dat in de afgelopen twee jaar in Zoetermeer is gerealiseerd. De volgende zes gebouwen waren genomineerd: Gymworld, Museum De Voorde, het Reinier Haga Orthopedisch Centrum, Hospice en buurtzorgpension, Station Lansingerland en Nul op de meter renovatie Palenstein. Een vakjury, bestaande uit Brechje Pronk, Leo Oorschot en Edwin Sandhagens wees Team V architectuur en Arcadis met Station Lansingerland als winnaar van de Gemma Smid Architectuurprijs aan. De Publieksprijs van het Zoetermeerse publiek was voor Gymworld, een ontwerp van VenhoevenCS architecture + urbanism. Er zijn 1601 stemmen uitgebracht.

De Dag van de Architectuur werd georganiseerd samen met de gemeente Zoetermeer, Stichting Floravontuur Promotie Zoetermeer en Schatbewakers.

Gebouw van de maand

Het ArchitectuurPunt verzorgt iedere maand voor de nieuwswebsite Zoetermeer Actief een artikel met foto's over een interessant gebouw in Zoetermeer: het gebouw van de maand. Diverse auteurs werken hier onbezoldigd aan mee. Het artikel wordt iedere laatste zondag van de maand geplaatst.

In 2020 zijn verschenen:

januari: erf Zilverster aan de Voorweg, door Anke van As

februari: koepelwoningen in Meerzicht, door Helga Snel

maart: kantoorlandschap IBM aan de Boerhavelaan, door Willem Hermans

april: noodwoning Tweede Wereldoorlog, Tweede Stationsstraat 249 door Arjen van der Burg

mei: wijkkerk De Doortocht, Hekbootkade 60 door Karen Kranen

Nova Campagna, het gebouw van de maand juni (foto Dick Valentijn)

juni: Nova Campagna in Oosterheem door Arjen van der Burg

juli: voormalig Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen, Europaweg 4 door Botine Koopmans

augustus: watertoren De Tien Gemeenten, Derde Stationsstraat 369 door Karen Kranen

september: voormalige penitentiare inrichting, Rokkeveenseweg 50 door Anke van As

oktober: Stadstheater, Theaterplein 10 door Willem Hermans

november: Ichtuskerk, Parkdreef 258 door Simone Langeveld

december: Van Alkemadehof in Palenstein door Judith Schotanus

Waardering Post 65 architectuur

De inventarisatie van het naoorlogse erfgoed die de gemeente Zoetermeer is begonnen onder de naam Post 45, vordert gestaag. In de klankbordgroep zijn het ArchitectuurPunt, Historisch Genootschap Oud Soetermeer, de gemeente en de Schatbewakers vertegenwoordigd. Namens het ArchitectuurPunt hebben Peter Boelhouwer en Judith Schotanus zitting in de klankbordgroep, met als reserve Helga Snel.

De waardering voor Post 65 architectuur vormt onderdeel van deze inventarisatie. Simone Langeveld heeft namens het ArchitectuurPunt voor het Streekblad de serie Pittige Post 65 geschreven, waarin zij een interessant gebouw uit de periode Post 65 (1965-1990) beschrijft. In deze serie staat de beleving van bewoners en gebruikers centraal. Er zijn tien artikelen verschenen, het laatste in november.

Streekblad
DONDERDAG 23 APRIL 2020

Werken en creëren in New Town Zoetermeer

Na 1965 gebouwd in Zoetermeer Post '65

De architectuur uit de periode 1965-1990 is uniek. Ruim 50 jaar geleden zorgden veranderingen in de maatschappij voor veranderingen in de manier waarop we tegen architectuur naar voren komen. In die tijd werden er veel nieuwe gebouwen ontworpen. Architecten hadden aandacht voor de leefbaarheid van gebouwen, voor de omgeving. Daar ontstond 1. Vrijheid is niet zoveel bekend. Hij leefde van 1920-2002 en had een eigen bureau. Het ABVA (Algemeen Bureau van Architectuur) had een 'typisch jurens' gebouwen. Geest in oppervlak, maar hierin gemiddeld door gebouwen. Bijvoorbeeld door de verschillende hoogtes van de verdiepingen. Bovendien is er veelvuldig met aandacht voor samenwerking met velen en de gemeentelijke plaats van het streekblad. Om het indische zijn eigen plek in de ruimte te geven, is door de architect ook veel aandacht besteed aan het betonen van het gebouw. Dit is o.a. zichtbaar in de afwerking van centrale open ruimtes en de parketvloeren. Opvallend in het ontwerp zijn de lijnen en het materiaalgebruik (gebruiken meestal groene biomimicry en gele zonnepanelen) en de glazen ligging.

Pittige Post in het Streekblad

Aan bod kwamen: een koepelwoning in Meerzicht, de terrasflat in Palenstein, sportkoepel Olympus in Meerzicht, voormalig kantoor de Mammoet in Meerzicht, voormalige experimentele zonne-energiewoningen in Buytenwegh, passieve zonne-energiewoningen (= zonder zonnepanelen) in De Leyens, de Ichtuskerk in De Leyens en het experimentele woningbouwproject (de dekken) in Meerzicht, dit laatste in drie delen.

Een tweede initiatief is het maken van een film over deze periode. Hiervoor is contact gezocht met de Filmclub van het Historisch Genootschap Oud Soetermeer. De film zal ongeveer een half uur duren. Aan de hand van acht tot tien

geselecteerde gebouwen of structuren zullen gastacteurs de bijzondere kwaliteiten laten zien. De voorbereidingen zijn gestart.

Samenwerking

Het ArchitectuurPunt Zoetermeer werkt samen met vele vrijwilligers en organisaties:

Gemeente Zoetermeer
Stichting Floravontuur Promotie Zoetermeer
Schatbewakers
Onze Zoetermeerse Bouwsociëteit (OZB)
Historisch Genootschap Oud Soetermeer
INTI (International New Town Institute)
Het Forum Zoetermeer
Terra Art Projects
DuurSamen
Zoetermeer Actief
Hoofdbibliotheek

Media

Website www.architectuurpuntzoetermeer.nl wordt gebruikt voor aankondigingen en verslagen van programma's en de reeks gebouw van de maand.

Website:

80.000 bezoeken en 26.200 bezoekers.

Daarnaast heeft het ArchitectuurPunt een eigen twitter, instagram en facebook kanaal en worden nieuwsbrieven verstuurd.

In zowel de plaatselijke media als de landelijke vakpers worden regelmatig aankondigingen van het programma gepubliceerd.

Er is bestaan nieuwe woonvormen waarbij senioren zelfstandig wonen, maar voorzieningen met elkaar delen. (Foto: Rufus de Mies)

Lezing ArchitectuurPunt over woonvormen voor senioren

Hoe willen senioren wonen? Zolang mogelijk thuis of toch liever in een appartement of speciale woonvorm? Tijdens de online lezing van het ArchitectuurPunt op 4 november belicht hoogleraar volkshuisvesting Peter Boelhouwer de verschillende woonwensen van senioren.

ZOETERMEER – In Zoetermeer is een flink tekort aan geschikte woningen voor senioren. De vele mensen die in de jaren '70 naar de groenere trokken, zijn nu op leeftijd. Vroeger verhuisde je dan naar een verzorgingshuis. Dat is echter niet meer vanzelfsprekend.

Senioren blijven steeds langer zelfstandig wonen en krijgen zonnig zorg thuis. Maar lang niet altijd is de woning geschikt. De wijken Buitenweg, De Leysen en Seghwaert hebben veel bovenwoningen die alleen per trap bereikbaar zijn. Er is behoefte aan nieuwe le-

vensloopbestendige woningen. Bij voorkeur in de buurt van voorzieningen en zorg. Er bestaan al nieuwe woonvormen waarbij senioren wel zelfstandig wonen, maar voorzieningen met elkaar delen en naar elkaar omkijken. Tijdens de lezing worden deze vormen nader toegelicht. Het is ook mogelijk om ook online vragen te stellen. Belangstellenden kunnen zich aanmelden via www.architectuurpuntzoetermeer.nl. Tijd: 19.30 – 21.00 uur.

Aankondiging van een lezing van het ArchitectuurPunt in het Streekblad

Financieel verslag

Zie jaarrekening in de bijlage.